

INKLYUZIV TA'LIMDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING O'RNI

G'ulamov Davlatbek Istat o'g'li

Tursunov Alisher Usoqovich

Ma'lumki, tarbiya jarayonida ayniqsa, rivojlanishida nuqsoni mavjud o'quvchilarni tarbiyalash g'oyat murakkabdir. "O'zbekiston Respublikasining nogironlarni ijtimoiy himoya qilish to'g'risida" gi Qonuniga muvofiq jismoniy va aqliy nuqsonlari mavjud bo'lgan va shu nuqsonlar tufayli turmush faoliyati cheklanganligi sababli ijtimoiy himoya va yordamga muhtoj bo'lgan shaxs nogiron

yoki imkoniyati cheklangan deb hisoblanadi. Imkoniyati cheklangan har qanday inson esa atrofadigilarning alohida yordamiga muhtojdir. Shunday ekan, ularning hayotda o'z o'rinlarini topib ketishlariga ko'maklashish har birimizning burchimizdir. Bugungi kunda davlatimiz rahbari tomonidan alohida yordamga muhtoj bolalarga juda katta imkoniyatlar yaratib berilmoqda. Bo'lajak mutaxassislarni tayyorlashda maxsus fanlarning o'rni beqiyosdir Ta'lim muassasalarida artterapiya badiiy ijod orqali korreksiyalash va rivojlantirish usuli hisoblanadi. Uning pedagoglar uchun jozibadorligini, asosan og'zaki aloqa vositalaridan foydalanadigan asosiy tuzatish va rivojlanish yo'nalishlaridan farqli o'laroq, Art terapiya vizual va plastik ifoda "tilidan" foydalanishi bilan izohlash mumkin. Bu, ayniqsa, bolalar bilan ishlashda juda muhimdir va ularni izlanish, rivojlantirish va uyg'unlashtirish uchun ajralmas vosita bo'lib, bola hissiy holatini so'z bilan ifoda eta olmaydi. Aksariyat hollarda bolalar o'z muammolari va tajribalarini og'zaki bayon qilishda qiynaladilar. Og'zaki bo'lmagan ifodalar esa ular uchun ko'proq qulaydir. Bu, ayniqsa, nutqida nuqsoni bo'lgan bolalar uchun juda muhim, chunki ularning xatti-harakatlari o'z-o'zidan paydo bo'ladi va ular o'zlarining xatti-harakatlarini aks ettirish qobiliyatiga ega emaslar. Ularning tajribalari to'g'ridan-to'g'ri badiiy obraz orqali "chiqadi".

Bunday "mahsulot" ni idrok etish va tahlil qilish oson. Bolaning o'yin

faoliyatiga tabiiy moyilligi, bolalar tasavvurining boyligi muhimdir. Shuni inobatga olgan holda, Art-terapiya elementlari bilan tuzatish ishlarini tashkil etishda sinfda o'yin va ijod muhiti yaratiladi. Art terapiya elementlari bilan mashg'ulotlar imkoniyati cheklangan bolalar bilan tuzatish ishlarida juda samarali. Shuningdek, imkoniyati cheklangan bolalarning aksariyati "Art" texnologiyalarining boy resurslaridan foydalangan holda tuzatilishi mumkinligi bilan ajralib turadi. Art texnologiyalari, uydagi ta'limda xam bolalar bilan ishlashga qiziqish uyg'otadi. Birgalikda o'z-o'zini namoyon qilish orqali oilaviy munosabatlar uyg'unlashadi. Shuningdek, oilaviy muammodan uzoqlashtirish va boshqa tomondan qarash imkoniyati beradi.

Badiiy uslublar orqali o'zini namoyon qilish jarayoni bevosita bolaning ruhiy salomatligini mustahkamlash bilan bog'liq bo'lib, uni muhim psixoprofilaktika omili deb hisoblash mumkin. Art-texnologiyalaridan foydalanish pedagogga bolaga uning muammolarini yengishga, hissiy muvozanatini tiklashga yoki mavjud xatti-harakatdagi buzilishlarni bartaraf etishga va intellektual rivojlanishga yordam berishga yordam beradi.

Adabiyotlar .

1. Инклюзивное образование в Испании. Пашкова.М, Скуднова. Т.Д.2018.
2. Екатерина Михальч. Инклюзивное образование. 2021.
3. Наталья Микляева, Татьяна Чудесникова, Анна Виленская, Ольга Кудравец, Светлана Семенака. Инклюзивное образование детей с ограниченными возможностями здоровья. Москва Юрайт. 2021.